

LÍ LUẬN VÀ THỰC TẾ SỬ DỤNG CÔNG CỤ ĐÁNH GIÁ PORTFOLIO TRONG ĐÁNH GIÁ TRẺ MẦM NON

TRẦN NGUYỄN NGUYÊN HÂN*

TÓM TẮT

Bài viết trình bày những điểm cốt yếu về lý luận và thực tế sử dụng công cụ đánh giá Portfolio, trọng tâm là giới thiệu về khái niệm, quy trình đánh giá Portfolio và một vài ví dụ thực tiễn về đánh giá Portfolio ở Hàn Quốc. Công cụ đánh giá Portfolio cần được phổ biến rộng rãi trong trường mầm non vì thuận tiện cho việc theo dõi, ghi chép, lưu trữ và phân tích kết quả hoạt động của trẻ. Kết quả đánh giá Portfolio có thể cung cấp thông tin cần thiết cho giáo viên mầm non trong việc xây dựng chương trình và kế hoạch giáo dục trẻ.

Từ khóa: công cụ đánh giá Portfolio, đánh giá trẻ mầm non, trẻ mầm non.

ABSTRACT

Theory and practice of the Portfolio assessment in pre-school students assessment

The paper presents the essential points of the portfolio assessment in pre-school education programs in Korea, focusing on introduction to the objectives and methods of implementation, program evaluation, and a few practical examples of the implementation of the portfolio assessment. Portfolio assessment should be used and applied widely as it is convenient to observe, record, store and analyze the performance of children. Portfolio assessment results can provide essential informations for pre-school teachers in developing programs and education plan.

Keywords: portfolio assessment, pre-school students assessment, pre-school students.

1. Đặt vấn đề

Đánh giá trẻ là một trong các hoạt động chăm sóc – giáo dục trẻ theo hướng tiếp cận, phù hợp với sự phát triển của trẻ, cần được thực hiện thường xuyên và có hệ thống. Quá trình và kết quả đánh giá sẽ cung cấp thông tin hữu ích cho giáo viên mầm non khi xây dựng chương trình và kế hoạch chăm sóc - giáo dục. Một trong những công cụ đánh giá được sử dụng rộng rãi hiện nay cho phép giáo viên theo dõi, ghi chép, lưu trữ kết quả của tất cả quá trình hoạt động trên trẻ

chính là đánh giá Portfolio. Phương pháp đánh giá Portfolio được nhắc đến trong một số tài liệu ở Việt Nam dưới tên gọi phương pháp phân tích sản phẩm hoạt động của trẻ chủ yếu ở hoạt động tạo hình và trò chơi xây dựng [2], hoặc phương pháp nghiên cứu sản phẩm hoạt động ngôn ngữ của trẻ được dùng để đánh giá trình độ phát triển ngôn ngữ của trẻ [3], nhưng chưa mô tả có hệ thống quy trình của đánh giá Portfolio và thực tế tổ chức đánh giá Portfolio trong trường mầm non. Để hiểu rõ hơn về phương pháp đánh giá Portfolio, bài viết trình bày một số vấn đề về lý luận và thực tế sử dụng phương pháp đánh giá Portfolio

* NCS, Trường Đại học Dong-Eui, Busan, Hàn Quốc

trong trường mầm non Hàn Quốc hiện nay.

2. Khái niệm Portfolio và đánh giá Portfolio

Để hiểu chính xác về phương pháp đánh giá Portfolio, việc phân biệt “Portfolio” và “đánh giá Portfolio” là cần thiết. Portfolio tự bản thân nó không phải là một công cụ đánh giá [9] mà là bộ hồ sơ thu thập sản phẩm hoạt động của cá nhân trẻ hay các ghi chép của giáo viên về trẻ để chứng minh cho sự tiến bộ, nỗ lực và thành quả của trẻ đạt được ở một hay nhiều hoạt động theo từng giai đoạn cụ thể [4], [7]. Theo Shores & Grace (1998), “Portfolio là hồ sơ tập hợp những nội dung làm bằng chứng cho thấy sự thay đổi về trình độ tăng trưởng và phát triển của trẻ theo thời gian” [11]. Đánh giá Portfolio là một hình thức đánh giá quá trình hoạt động và trình độ phát triển của trẻ dựa trên những sản phẩm thu thập được. Kết quả đánh giá của Portfolio sẽ được sử dụng có hiệu quả trong việc điều chỉnh, xây dựng chương trình giáo dục. [8]

3. Ưu điểm và hạn chế của đánh giá Portfolio

3.1. Ưu điểm

- Trẻ được lựa chọn sản phẩm hoạt động của mình và tự nhận xét về sản phẩm hoạt động trước đó. Nhờ đó mà trẻ có thể nhận biết sự tiến bộ của mình.

- Portfolio làm phát triển sự hợp tác giữa giáo viên và phụ huynh. Phụ huynh có thể trực tiếp tìm hiểu, nhận xét sản phẩm hoạt động của trẻ, nhờ đó có thể hiểu rõ hơn sự tiến bộ của trẻ và có phương pháp giáo dục phù hợp.

- Trẻ được phát triển kỹ năng tự đánh giá bản thân và đánh giá người khác.

- Dựa theo quan điểm lấy trẻ làm trọng tâm, Portfolio giúp trẻ biết xây dựng mục đích cá nhân, thúc đẩy động cơ hoạt động, có ý thức trách nhiệm và cố gắng vì sự tiến bộ của bản thân.

- Portfolio cung cấp thông tin học tập của trẻ cho giáo viên. Thông qua đánh giá Portfolio, giáo viên có thể đánh giá chính xác năng lực của trẻ.

- Portfolio luôn hướng đến điểm mạnh của trẻ, quan tâm đến khả năng có thể hoàn thành của trẻ.

- Đánh giá được tiến hành mỗi ngày trong các hoạt động giáo dục. Kết quả của đánh giá sẽ giúp giáo viên lập kế hoạch và điều chỉnh chương trình giáo dục.

3.2. Hạn chế

- Portfolio được thu thập và tổng hợp liên tục nên cần nhiều thời gian và năng lực của giáo viên.

- Thay vì là công cụ điều tra hiệu quả, Portfolio có thể trở thành nhật kí cá nhân của giáo viên.

- Khó bảo đảm đủ dung lượng file cần thiết để lưu trữ tài liệu.

- Nếu giáo viên quá chú ý đến việc ghi chép và bảo quản tài liệu thì có thể xem nhẹ quá trình học tập của trẻ.

- Khó đảm bảo nội dung của Portfolio, dẫn đến kết quả đánh giá của Portfolio khó đảm bảo độ tin cậy và tính khách quan.

- Cơ sở của việc thu thập thông tin có thể không rõ ràng, cụ thể.

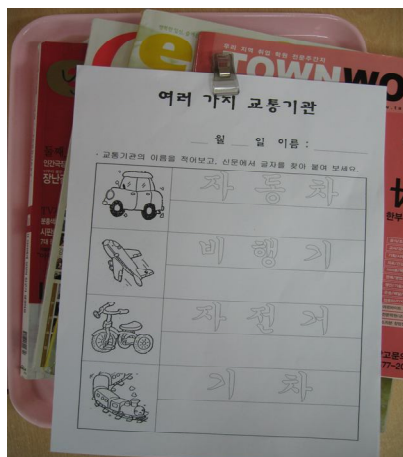
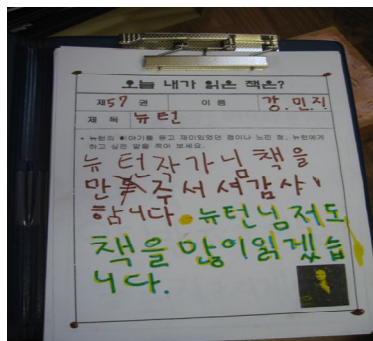
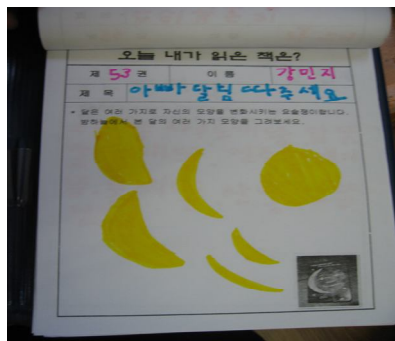
- Quá trình thu thập và đánh giá Portfolio có thể chỉ dựa vào suy nghĩ chủ

quan của giáo viên. [8], [15], [16], [17].

4. Các dạng Portfolio (hồ sơ của trẻ)

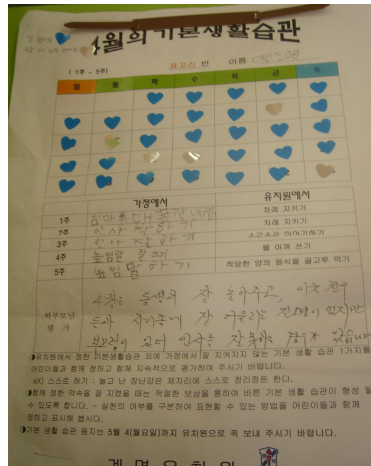
Để dễ phân loại, hệ thống và quản lí các loại hồ sơ của trẻ, Wortham (2005) đã chia Portfolio (hồ sơ của trẻ) làm 5 dạng như sau:

- Portfolio hoạt động (Working Portfolio): là Portfolio tập trung tất cả các sản phẩm hoạt động của trẻ. Nội dung của Portfolio hoạt động có thể được sử dụng cho Portfolio ở hình thức khác sau đó.

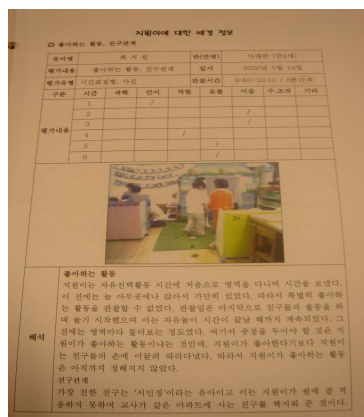
Hình 1. Các sản phẩm viết của trẻ

- Portfolio đánh giá (Evaluative Portfolio): là Portfolio có chức năng báo cáo thông tin cho phụ huynh hay nhà quản lí, được sử dụng hiệu quả trong việc xây dựng chương trình giáo dục hay soạn kế hoạch giáo dục. [12]

Hình 2. Đánh giá về thói quen sinh hoạt của trẻ ở gia đình

- Portfolio triển lãm (Showcase Portfolio): là Portfolio được hình thành bởi những sản phẩm của trẻ xuất sắc nhất, được sử dụng nhằm mục đích trưng bày kết quả hoạt động của trẻ cho phụ huynh, hoặc để phổ biến thông tin hoạt động giữa các nhóm lớp thường trong các sự kiện của trường. Nội dung của Portfolio thường được trẻ tự lựa chọn.
- Portfolio ghi chép (Archival Portfolio): Portfolio theo hình thức này được coi như một bộ lưu trữ các ghi chép trong sinh hoạt hàng ngày. Nội dung của Portfolio có thể cung cấp thông tin quan trọng cho giáo viên ở năm học tiếp theo.

Hình 3. Phiếu quan sát và ghi chép về thông tin bạn bè và hoạt động yêu thích của trẻ trong trường mầm non

5. Quy trình đánh giá Portfolio

5.1. Lập kế hoạch

Lập kế hoạch cho đánh giá Portfolio là nội dung quan trọng. Nếu giáo viên không xây dựng kế hoạch cụ thể và rõ ràng thì đánh giá Portfolio đơn giản chỉ là công việc thu thập thông tin. Công tác lập kế hoạch được tiến hành theo hai bước:

5.1.1. Thiết lập các quy định khi đánh giá Portfolio

Việc thiết lập các quy định trong đánh giá Portfolio cần được cân nhắc cẩn thận vì các quy định này sẽ trở thành kim chỉ nam cho hoạt động đánh giá Portfolio được tiến hành trong một khoảng thời gian dài. Các quy định phải thể hiện được mục đích đánh giá, thông tin cần thu thập, thời gian và phương pháp hội ý, phương pháp ứng dụng kết quả đánh giá..., cụ thể như sau:

- Đánh giá Portfolio là hình thức đánh giá phù hợp với sự phát triển của trẻ thông qua việc thu thập thông tin về cá nhân trẻ bằng các phương pháp phong phú.

- Việc thu thập và phân tích Portfolio (hồ sơ) được tiến hành trong 3 lần/năm: đầu năm học, cuối học kỳ 1, cuối học kỳ 2. Nội dung trong Portfolio được sắp xếp theo từng lĩnh vực phát triển (nhận thức, ngôn ngữ, thể lực, thẩm mỹ, tình cảm - xã hội) và có thể bổ sung tiếp tục vào bất kỳ thời điểm nào trong năm.

- Trẻ được quyền lựa chọn sản phẩm hoạt động của mình để trong Portfolio (sản phẩm đáp ứng tiêu chuẩn đã đề ra).

- Ở sản phẩm của trẻ có ý kiến của phụ huynh, giáo viên, trẻ.

- Các buổi họp hội ý về Portfolio được tiến hành 4 lần/năm. Thời gian và địa điểm theo sự thống nhất của phụ huynh.

- Nội dung được bố trí trong Portfolio ở năm học kế tiếp được trẻ, giáo viên, phụ huynh cùng quyết định.

- Cuối mỗi học kỳ, giáo viên tóm tắt toàn bộ nội dung của Portfolio và gửi về gia đình trẻ.

- Thông tin cá nhân của trẻ không được công khai và được bảo quản riêng.

5.1.2. Tập huấn và hướng dẫn cho những người tham gia đánh giá

Giáo viên là người tham gia trực tiếp vào quá trình đánh giá. Vì vậy, để tiến hành đánh giá Portfolio, ngoài việc hiểu rõ quy trình đánh giá Portfolio, giáo viên cần được tập huấn các kỹ năng quan sát, ghi chép.

Việc giới thiệu về đánh giá Portfolio cho trẻ và phụ huynh cũng là công việc cần thiết. Giáo viên cần giới thiệu cho trẻ về tầm quan trọng của sản phẩm hoạt động và phương pháp nhận xét, đánh giá về sản phẩm hoạt động. Giáo viên có thể sử dụng nhiều hình thức để tập huấn Portfolio cho phụ huynh như họp mặt, gửi thông báo, workshop, tham vấn qua điện thoại...

5.2. Thu thập nội dung Portfolio

5.2.1. Chuẩn bị nơi lưu trữ

Mỗi trẻ đều cần có một nơi để lưu trữ tất cả các sản phẩm hoạt động của mình. Nơi lưu trữ hồ sơ cá nhân trẻ có thể là bìa hay túi hồ sơ kẹp tài liệu, hộp giấy... Những túi hồ sơ được chia làm nhiều ngăn sẽ giúp giáo viên phân loại hồ sơ của trẻ một cách dễ dàng.

Hình 4. Kệ đặt hồ sơ của trẻ trong lớp

5.2.2. Liệt kê nội dung trong Portfolio

Việc liệt kê tất cả nội dung trong hồ sơ của trẻ (Portfolio) sẽ giúp giáo viên nắm rõ nội dung của Portfolio và thuận tiện mỗi khi bổ sung nội dung mới ở Portfolio. Giáo viên cần ghi rõ thời gian và hình thức của sản phẩm hoạt động (băng đĩa, băng photo hay nguyên bản của tranh, hình ảnh, sản phẩm viết của trẻ...).

Bảng 1. Bảng liệt kê nội dung của Portfolio

STT	Nội dung	Thời gian (Hình thức)	Thời gian (Hình thức)	Thời gian (Hình thức)	Thời gian (Hình thức)	Thời gian (Hình thức)	Thời gian (Hình thức)
1	Tranh ảnh	02/03 (hình chụp)					
2	Xây dựng, lắp ráp						
3	Hoạt động viết						
4	Hoạt động nói						
5	Âm nhạc						
6	Thể hiện vận động	12/04 (Băng hình)					
7	Kỹ năng xã hội						
8	Khám phá khoa học						

9	Toán						
10	Hoạt động sáng tạo						
Nội dung được bổ sung							

5.2.3. Thu thập sản phẩm hoạt động

Sản phẩm hoạt động là vật chứng minh cho quá trình và kết quả hoạt động của trẻ. Việc thu thập tất cả sản phẩm hoạt động của trẻ không những gây lãng phí thời gian, công sức và chi phí mà còn gây khó khăn cho giáo viên trong việc sắp xếp, bảo quản và phân tích hồ sơ của trẻ. Việc lựa chọn nội dung lưu trữ ở Portfolio cần tuân theo mục đích và tiêu chí đánh giá cụ thể.

Berger, D. (1997) cho rằng Portfolio là việc ghi chép lại quá trình hoạt động của trẻ, vì thế Portfolio phải lưu trữ tất cả nội dung cho thấy: Trẻ đã học nội dung gì? Quá trình học tập của trẻ được tiến hành ra sao? Trẻ phân tích, tổng hợp, sáng tạo, suy nghĩ và thể hiện ngôn ngữ bằng cách nào? Trẻ tương tác với người khác như thế nào? [6]. Gullo (1997) - nhà nghiên cứu tiêu biểu trong lĩnh vực đánh giá trẻ - cho rằng trong Portfolio, ngoài sản phẩm hoạt động của trẻ cần có phiếu ghi chép hàng ngày, bảng kiểm (checklist), kết quả đánh giá theo chuẩn, băng hình, thư mục, phiếu ghi chép cuộc trò chuyện với phụ

huynh... [9]. Gelfer & Perkins (1996) thì cho rằng trong Portfolio không những lưu trữ sản phẩm hoạt động của trẻ mà các sản phẩm của giáo viên về trẻ như phiếu ghi chép quan sát, phiếu ghi chép quá trình giao tiếp của phụ huynh và giáo viên... cũng rất cần thiết [7]. Helm, Beneke, Steinheimer (1998) đã trình bày chi tiết nội dung của Portfolio, bao gồm: phiếu quan sát; phiếu ghi chép hội thoại; phiếu ghi chép nội dung hội ý với phụ huynh, với trẻ; hình ảnh (xem bảng 2); bảng kiểm; sản phẩm hoạt động ngôn ngữ; tranh vẽ trên bảng; tranh vẽ trên bàn; sản phẩm trẻ tự làm hay làm chung với bạn trong hoạt động vui chơi tự do; băng ghi âm cuộc trò chuyện với trẻ, với phụ huynh; danh mục sách tranh trẻ tìm đọc; băng thu âm câu chuyện trẻ kể; ca khúc trẻ hát đơn ca hay đồng ca; tác phẩm trẻ tự làm hay cùng làm với bạn, câu chuyện trẻ kể; trò chơi đóng kịch; phiếu tự đánh giá của trẻ; tóm tắt đánh giá Portfolio của giáo viên; nội dung khảo sát hứng thú và năng lực của trẻ; ghi chép về quan hệ bạn bè của trẻ... [10]

Bảng 2. Hình thức làm Portfolio bằng hình ảnh

Họ và tên trẻ: Thời gian: Địa điểm và tình huống: <div style="border: 1px solid black; padding: 20px; text-align: center;"> Hãy dán hình ở đây! </div> Giải thích tình huống trong hình: Nhận xét và đánh giá:

5.2.4. Quan sát và ghi chép

Đánh giá Portfolio bao gồm sản phẩm hoạt động của trẻ và tài liệu ghi chép của giáo viên. Thông qua quan sát, giáo viên có thể nắm thông tin về trẻ ở tình huống tự nhiên. Trong quá trình quan sát, giáo viên thường sử dụng phương pháp ghi chép tình huống, bảng kiểm, chuẩn đánh giá. Tài liệu quan sát của giáo viên nên bố trí trong file riêng, không để chung với hồ sơ đựng sản phẩm hoạt động của trẻ.

Để công việc ghi chép thông tin được thuận lợi, giáo viên cần lưu ý những nội dung sau:

- Cần có thói quen đọc;
- Cần có thói quen viết. Bắt đầu từ việc viết những nội dung đơn giản như

nhật kí cá nhân về gia đình và sở thích của bản thân, sau đó, viết những điều mình đọc và viết lại những suy nghĩ của mình ;

- Thực hiện viết nhật kí giáo viên. Trong đó, ghi lại quá trình tổ chức hoạt động giáo dục, nhận xét về phương pháp hướng dẫn trẻ.

5.2.5. Thu thập phiếu tự đánh giá và ý kiến đề xuất

Giáo viên, phụ huynh, trẻ và bạn bè đều có thể cho ý kiến nhận xét về sản phẩm của trẻ. Giáo viên hoặc phụ huynh có thể ghi lại lời nhận xét bên cạnh sản phẩm của trẻ hay truyền đạt lại bằng lời. Giáo viên có thể làm các mẫu phiếu nhận xét đánh giá để phụ huynh, giáo viên hay trẻ tự điền vào (xem bảng 3).

Bảng 3. Phiếu nhận xét dành cho phụ huynh

Họ và tên trẻ:	Thời gian:
Tên sản phẩm (Hãy đặt câu hỏi cho trẻ trả lời):	
<ul style="list-style-type: none"> - Tìm điểm đặc sắc trong sản phẩm của trẻ, trò chuyện với trẻ và ghi chép lại ý kiến về sản phẩm của trẻ. - Trò chuyện với trẻ để đưa ra ý kiến đề xuất cho sản phẩm kế tiếp của trẻ và ghi chép lại điều này. - Thảo luận với trẻ về hoạt động cần thiết ở trường mầm non có liên quan đến sản phẩm hoạt động của trẻ và ghi chép lại điều này. 	
Ba (mẹ) của bé.....	

Bảng 4. Phiếu ghi chép của bạn về trẻ

Tên của con là:	Thời gian:
<ul style="list-style-type: none"> - Con thích gì nhất trong tác phẩm của bạn? - Con hãy nói điểm đáng khen trong tác phẩm của bạn? 	
Nếu con được làm cùng với bạn tác phẩm này thì con có muốn bổ sung thêm phần nào không?	

5.3. Đánh giá và ứng dụng

5.3.1. Chuẩn bị bảng tóm tắt Portfolio

Bảng tóm tắt Portfolio trình bày tóm tắt toàn bộ thông tin được thu thập ở Portfolio trong suốt 1 năm học hay 1 học kì. Để viết bảng tóm tắt Portfolio, giáo viên biên soạn lại hồ sơ của trẻ theo từng

lĩnh vực phát triển và sắp xếp sản phẩm hoạt động của trẻ theo trình tự thời gian, nhận xét khái quát về sự biến đổi, phát triển của trẻ. Bảng tóm tắt Portfolio có thể gửi về gia đình trẻ, tiếp nhận ý kiến đóng góp từ gia đình, hay dùng cho giáo viên tham khảo.

Bảng 5. Bảng tóm tắt Portfolio

Tên trẻ	Năm sinh (giới tính)	Ngày tháng năm (Nam – Nữ)	Ngày ghi chép	Ngày tháng năm
Lĩnh vực phát triển	Nội dung			
Nhận thức				
Ngôn ngữ				
Thể lực				
Thẩm mỹ				
Tình cảm xã hội				
Tổng hợp (General review)				
Ý kiến	Tình huống phát			

của phụ huynh	triển của trẻ được phát hiện ở gia đình				
	Chủ đề trẻ quan tâm				
	Ý kiến đề xuất về hoạt động ở trường mầm non				

5.3.2. Tiến hành họp hội ý Portfolio

Buổi họp hội ý Portfolio vào cuối năm học thường được tổ chức dành cho phụ huynh và giáo viên. Nội dung của buổi họp dựa trên cơ sở của bảng tóm tắt Portfolio để phổ biến thông tin về trẻ và có thể điều chỉnh nội dung của bảng tóm tắt. Các nội dung được quyết định sau cùng ở đánh giá Portfolio có thể được trẻ, giáo viên và phụ huynh hội ý để chọn lựa.

5.3.3. Tổ chức triển lãm Portfolio

Mục đích của việc triển lãm Portfolio là nhằm công khai và phổ biến thông tin về đánh giá Portfolio của tất cả trẻ trong trường cho những người liên quan đến trẻ như phụ huynh, giáo viên ở các nhóm lớp khác, ban giám hiệu, phụ huynh. Giáo viên có thể trò chuyện với trẻ về lí do chọn sản phẩm để giới thiệu để trẻ có thể giới thiệu sản phẩm hoạt động yêu thích của mình trong buổi triển lãm.

5.3.4. Chuẩn bị cho Portfolio tiếp nhận

Giáo viên, trẻ, phụ huynh hay giáo viên và trẻ thảo luận với nhau để tuyển

chọn mẫu sản phẩm hoạt động tiêu biểu của trẻ cùng với bảng tóm tắt Portfolio và các tài liệu đánh giá tạo thành tập hồ sơ khác. Trước khi trẻ lên nhóm lớp mới, giáo viên ở nhóm lớp mới sẽ tiếp nhận hồ sơ này và tiếp tục lưu trữ nó ở trường mầm non.

6. Kết luận

Đánh giá Portfolio được coi là phương pháp đánh giá tiên tiến hiện nay vì trẻ và phụ huynh được trực tiếp tham gia vào quá trình đánh giá. Quá trình và kết quả của đánh giá cho thấy sự biến đổi, tiến bộ và phát triển của chính cá nhân trẻ ở từng thời kì một cách khách quan và công bằng, không so sánh giữa các trẻ với nhau. Khi tiến hành đánh giá Portfolio, giáo viên có thể kết hợp các phương pháp đánh giá khác nhau để thu thập tài liệu về quá trình và kết quả hoạt động của trẻ. Vì thế, để tiến hành đánh giá Portfolio có hiệu quả, giáo viên mầm non cần được bồi dưỡng chuyên sâu về phương pháp đánh giá Portfolio và có nhiều cơ hội để ứng dụng trong thực tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

TIẾNG VIỆT

1. Trần Nguyễn Nguyên Hân (2008), *Ứng dụng đánh giá Portfolio vào hoạt động dạy trẻ làm quen chữ viết cho trẻ 5-6 tuổi*, Kỷ yếu Hội thảo Khoa Giáo dục mầm non Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, tr.40-45.

2. Nguyễn Thị Phương Nga (2006), *Giáo trình phương pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non*, Nxb Giáo dục.
3. Nguyễn Thị Ánh Tuyết, Lê Thị Kim Anh, Đinh Văn Lang (2006), *Phương pháp nghiên cứu khoa học Giáo dục mầm non*, Nxb Đại học Sư phạm.

TIẾNG ANH

4. After, J., Spandel (1991), *Using portfolios of student work in instruction and assessment*, Portland, OR: Northwest Regional Educational Laboratory.
5. Becker, P., Berger, P. (1996), "Look at what I've done", *Work Sampler*, 2(2), Retrieved July 12, 2005 from, http://www.pearsonearlylearning.com/ws_lookwhat.html
6. Berger, D. (1997), *Using observational techniques for evaluation young children's learning*, In B. Spodek, O. N. Saracho (Eds.), *Issues in early childhood education assessment and evaluation* (pp.129-148), New York: Teachers College Press.
7. Gelfer, J. I., Perkins, P. G. (1996), "A model for portfolio assessment in early childhood education programs", *Early Childhood Education Journal*, 24, 5-10.
8. Gronlund, G., Enger, B. (2001), *Focused portfolios: A complete assessment for the young child*, St. Paul, MN: Redleaf.
9. Gullo, D. F. (1997), *Assessing student learning through the analysis of pupil products*, In B. Spodek & O. N. Saracho (Eds.), *Issues in early childhood educational assessment and evaluation* (pp.129-148), New York: Teachers College Press.
10. Helm, J. H., Beneke, S., Steinheimer, K. (1998), *Windows on learning: Documenting young children's work*, New York: Teacher College Press.
11. Shores, E.F., Grace, C. (1998), *The portfolio book: A step – by- step guide for teacher*, MD: Gryphon House.
12. Wortham, S. C. (2005), *Assessment in early childhood education* (4th ed.), NJ: Pearson Education.

TIẾNG HÀN

13. Huang He Ik (2001), *Đánh giá portfolio trong trường mầm non*, Nxb Chang Ji Sa.
14. Kang Suk Hyon (2002), *Đánh giá trẻ phù hợp với sự phát triển*, Nxb Tư tưởng khoa học giáo dục.
15. Kim Kyong Chol (1997), "Phương hướng mới của đánh giá trẻ: Portfolio", *Tạp chí Nghiên cứu Giáo dục Mầm non Yuon-lin*, 13(4), tr.497-506.
16. Lee Yuong Sok, Lee Jong Hoa (2000), *Thực tế và nguyên tắc ứng dụng phương pháp đánh giá portfolio*, Nxb Tư tưởng giáo dục khoa học.
17. Lee Jin Hee (2001), *A case study of portfolio assessment in early childhood education*, Poster session presented at the annual meeting of the American Education Research Association, Seattle, WA.
18. O Che Son (2003), "Kinh nghiệm đánh giá portfolio", *Tạp chí Nghiên cứu Giáo dục Mầm non Yuon-lin*, 8(2), tr.1-28.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 25-9-2013; ngày phản biện đánh giá: 10-10-2013;
ngày chấp nhận đăng: 20-01-2014)